September 2019

Nýir tímar í samgöngum á höfuðborgarsvæðinu

Sáttmáli ríkis og sex sveitarfélaga um uppbyggingu fyrir fjölbreyttar samgöngur.

Ríkisstjórnin og sex sveitarfélög á höfuðborgarsvæðinu — Garðabær, Hafnarfjörður, Kópavogur, Mosfellsbær, Reykjavík og Seltjarnarnes — hafa gert með sér **tímamóta-samkomulag** um skipulag og fjármögnun uppbyggingar á samgönguinnviðum og almenningssamgöngum á höfuðborgarsvæðinu til fimmtán ára.

Gildistími samkomulags er jafnlangur samgönguáætlun frá 2020–2034.

Sameiginleg framtíðarsýn

Heildarhugsun fyrir skipulagssvæðið

Áhersla á fjölbreytta ferðamáta og umhverfi

Á 15 árum verður ráðist í einar umfangsmestu samgönguframkvæmdir sögunnar til að flýta úrbótum á höfuðborgarsvæðinu sem að óbreyttu tækju 50 ár.

2034	2069
15 ár	**50 ár**

Oft var þörf, en nú er nauðsyn

Mengun vegna svifryks og losun gróðurhúsa-lofttegunda hefur stóraukist

Oft var þörf, en nú er nauðsyn

Mengun vegna svifryks og losun gróðurhúsa-lofttegunda hefur stóraukist

Álag á vegi höfuðborgar-svæðisins hefur aukist gríðarlega síðustu ár

Oft var þörf, en nú er nauðsyn

- Mengun vegna svifryks og losun gróðurhúsa-lofttegunda hefur stóraukist
- Álag á vegi höfuðborgar-svæðisins hefur aukist gríðarlega síðustu ár
- Framlög til vegagerðar óvenjulág á sama tíma

Oft var þörf, en nú er nauðsyn

Mengun vegna svifryks og losun gróðurhúsa-lofttegunda hefur stóraukist

Álag á vegi höfuðborgar-svæðisins hefur aukist gríðarlega síðustu ár

Framlög til vegagerðar óvenjulág á sama tíma

Ef fram heldur sem horfir mun umferð aukast um 40% á næstu 15 árum og tafir um 25%

Oft var þörf, en nú er nauðsyn

Mengun vegna svifryks og losun gróðurhúsa-lofttegunda hefur stóraukist

Álag á vegi höfuðborgar-svæðisins hefur aukist gríðarlega síðustu ár

Framlög til vegagerðar óvenjulág á sama tíma

Ef fram heldur sem horfir mun umferð aukast um 40% á næstu 15 árum og tafir um 25%

Mikilvægt að flýta samgöngu-framkvæmdum á höfuðborgarsvæðinu

Ávinningur

- **Minni mengun** og staðið við **loftslagsmarkmið** stjórnvalda.
- Samgönguinnviðir fyrir alla ferðamáta **stórefldir**.
- Gríðarleg fjárfesting í **bættum lífsgæðum** fyrir íbúa höfuðborgarsvæðis.
- **Aukið umferðaröryggi** í öllum samgöngum.
- Samstilltar aðgerðir til að stemma stigu við stóraukinni umferð. **Tími í umferðartafir mun minnka umtalsvert**.
- **Góð tímasetning** í hagsveiflunni fyrir fjárfrekar framkvæmdir sem skapa störf og örvar hagvöxt.

Heildarfjármögnun 120 milljarðar

45 milljarðar
Ríki

15 milljarðar
Sveitarfélög

60 milljarðar
Sérstök fjármögnun

Ráðist verður í gríðarmikla uppbyggingu á umferðarmannvirkjum á höfuðborgarsvæðinu

52,2 milljarðar

Stofnvegir

Vegaframkvæmdir og stokkar

49,6 milljarðar

Innviðir Borgarlínu

Almenningssamgöngur, forgangsakreinar og leiðarkerfi Strætó

8,2 milljarðar

Virkir ferðamátar

Hjólastígar, göngubrýr og undirgöng

7,2 milljarðar

Öryggi og flæði

Umferðarstýring og sértækar öryggisaðgerðir

Markmið samkomulags

Greiðari samgöngur og fjölbreyttir ferðamátar

Kolefnishlutlaust samfélag

Aukið umferðaröryggi

Samvinna og skilvirk framkvæmd

Greiðari samgöngur og fjölbreyttir ferðamátar

Stuðla að greiðum, skilvirkum og hagkvæmum samgöngum á höfuðborgarsvæðinu með jafnri uppbyggingu innviða allra samgöngumáta. Leita skal leiða til að dreifa umferðarálagi með markvissum hætti og bæta þannig nýtingu innviða.

Kolefnishlutlaust samfélag

Stuðla að því að ná loftslagsmarkmiðum ríkis og sveitarfélaga um sjálfbært, kolefnishlutlaust borgarsamfélag með eflingu almenningssamgangna og deilihagkerfis í samgöngum og bættum innviðum fyrir aðra vistvæna samgöngumáta auk þess að hvetja til breyttra ferðavenja og orkuskipta.

Aukið umferðaröryggi

Stuðla að auknu umferðaröryggi með það að markmiði að draga stórlega úr umferðarslysum.

Samvinna og skilvirk framkvæmd

Tryggja skilvirka framkvæmd samkomulagsins og trausta umgjörð verkefnisins, m.a. með því að skilgreina samstarfsform, kostnaðarskiptingu, ábyrgð á tilteknum aðgerðum og fjármögnunarleiðir.

Félag stofnað um framkvæmdina

- Í **sameiginlegri eigu** ríkis og sveitarfélaga.
- Taki við **Keldnalandi** og haldi utan um þróun þess.
- Skýrsla um framgang verkefna og fjármál á **6 mánaða fresti.**
- Tekjur félagsins skulu byggja á umsömdum framlögum eigenda og heimildum félagsins til innheimta flýti- og umferðargjalda.
- Hafi **fullnægjandi eigið fé** og heimildir til lántöku.
- **Heimild til að semja** við Vegagerðina, einstök sveitarfélög, hönnunaraðila og verktaka um útfærslu einstakra verkþátta.

Framkvæmdir á tímabilinu

Framkvæmdir	Upphaf	Lok
Vesturlandsvegur: Skarhólabraut – Hafravatnsvegur	2019	2020
Reykjanesbraut: Kaldárselsvegur – Krísuvíkurvegur	2019	2020
Suðurlandsvegur: Bæjarháls – Vesturlandsvegur	2021	2021
Reykjanesbraut: Gatnamót við Bústaðaveg	**2021**	**2021**
Arnarnesvegur: Rjúpnavegur – Breiðholtsbraut	**2021**	**2021**
Sæbrautarstokkur: Vesturlandsvegur – Holtavegur	**2021**	**2022**
Borgarlína: Ártún – Hlemmur	2021	2023
Borgarlína: Hamraborg – Hlemmur	2021	2023
Miklabrautarstokkur: Snorrabraut – Rauðarárstígur	**2022**	**2023**
Borgarlína: Hamraborg – Lindir	**2023**	**2024**
Borgarlína: Mjódd – BSÍ	2024	2026
Miklabrautarstokkur: Rauðarárstígur – Kringlumýrarbraut	**2024**	**2026**
Reykjanesbraut: Álftanesvegur – Lækjargata	**2024**	**2028**
Suðurlandsvegur: Norðlingavað – Bæjarháls	2027	2027
Borgarlína: Kringlan – Fjörður	2027	2030
Hafnarfjarðarvegur: Stokkur í Garðabæ	**2028**	**2030**
Borgarlína: Ártún – Spöng	2029	2031
Borgarlína: Ártún – Mosfellsbær	**2031**	**2033**

*Feitletrað eru framkvæmdir sem flýtt hefur verið frá fyrri áformum

Bætt leiðarkerfi

Aðlögun að Borgarlínu	Kemur til framkvæmda samhliða framkvæmdalotu Borgarlínu, sem hefst árið 2021	Stóraukið aðgengi íbúa að mjög góðri þjónustu almenningssamgangna

Göngu- og hjólastígar, göngubrýr og undirgöng

8,2
milljarðar

Stórátak í uppbyggingu nýrra hjólastíga
Göngubrýr og undirgöng til að bæta umferð

Átak í umferðarstýringu

ITS (Intellegent Transport Systems)

Þegar í stað ráðist í að innleiða stafræna umferðarstýringu á höfuðborgarsvæðinu.

Vegakerfið á Íslandi hefur verið fjármagnað með bensín- og olíugjöldum. Hlutfall vistvænna ökutækja eykst hratt og segja spár að strax árið 2025 hafi tekjur af bensín- og olíugjöldum lækkað verulega.

Hlutfall vistvænna ökutækja af heild

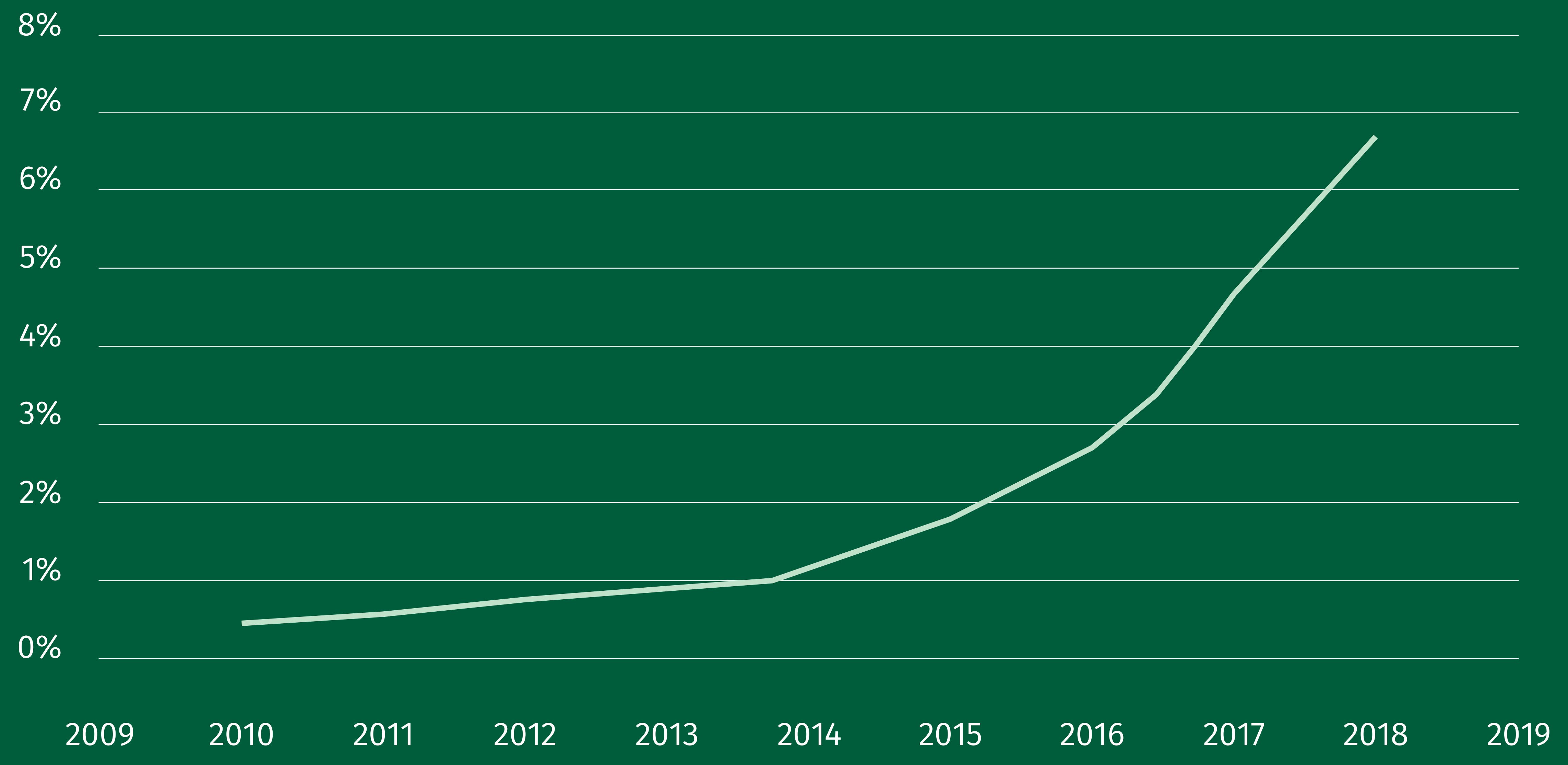

Fjöldi ökutækja á skrá og í umferð

2016–2018

Orkugjafi	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2017
Bensín	134.843	135.294	132.291
Bensín og metan	982	1.277	1.415
Bensín og rafmagnstengill	918	2.967	5.733
Bensín og rafmagn	2.326	3.466	4.479
Dísel	59.528	68.594	74.959
Dísel og metan	2	2	2
Dísel og rafmagnstengill	85	208	431
Dísel og rafmagn	10	21	54
Etanol	1	1	1
Metan	114	130	115
Metanól og bensín	1	1	1
Óþekkt	3	3	3
Rafmagn	1.052	1.891	2.748
Vetni og rafmagn	0	0	16
Samtals	**199.865**	**213.855**	**222.248**
Hlutfall vistvænna ökutækja	**2,7%**	**4,7%**	**6,7%**

Takk fyrir
Nýir tímar í samgöngum á höfuðborgarsvæðinu
Sáttmáli ríkis og sex sveitarfélaga um uppbyggingu fyrir fjölbreyttar samgöngur.
www.samgöngusáttmálinn.is